

AGDER LAGMANNSRETT

Tinghuset, Gjerpensgt. 16 – Post: Statens hus, 3708 SKIEN
Telefon 35 54 05 00 – Telefaks 35 52 10 09

JUSTISDEPARTEMENTET	
18 MAI 2009	
SAKNR.:	200801698
AVD/YNT/USE:	LOV/EP/KKF
DOKNR.:	55
ANNOV/DOE:	

Justisdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Deres referanse
200801698 EP KKF/mbb

Vår referanse
08-326/dbn/008

Dato
18. mai 2009

Høring – NOU 2007:16 Ny skiftelovgivning

Jeg viser til Justisdepartementets høringsbrev av 25. november 2008. På grunn av mange konkurrerende gjøremål beklager jeg at høringsfristen 1. mai 2009 ikke er overholdt, men håper at uttalelsen likevel vil komme i betraktning. Uttalelsen sendes også som skjerm brev.

Lovstrukturelle spørsmål

Lovstrukturen behandles i utredningen punkt 5.2, med utvalgets vurderinger side 58-60. Etter min oppfatning er utvalgets forslag en forbedring i forhold til dagens løsning, men likevel ikke den beste.

En hovedinnvending mot utvalgets forslag er at prosessreglene for felleseieskifte blir spredt på tre lover. Fra ekteskapsloven er det henvist til dødsboskifteloven og derfra videre til tvisteloven, begge steder med den alminnelige reservasjonen for hva som passer. Hensett til at reglene som utvalget riktig bemerker, skal kunne forstås av lekfolk i en vanskelig livsfase, oppfyller ikke denne løsningen minimumskrav til tilgjengelighet. Ved tvistelovreformen ble det til sammenligning lagt vekt på å unngå en slik struktur ved utformingen av prosessreglene for barnevernsaker og andre saker om administrative tvangsinngrep. Tidligere var situasjonen at reglene var fordelt mellom tvistemålsloven kapittel 33, sosialtjenesteloven og barnevernloven. Dette ble erstattet av en struktur med to lover, der de viktigste fellesreglene er inntatt i tvisteloven kapittel 36, med henvisninger og eventuelle særregler i de enkelte spesiallover.

Det kunne være en fristende tanke å forsøke å utforme fellesregler for skiftetvister som en ny form for spesialprosess i tvistelovens syvende del. I tillegg til reglene om skiftetvister ved offentlig dødsboskifte og felleseieskifte, er det regler om skiftetvister i konkursloven. En gjennomgående innvending mot Skiftelovutvalgets utredning er at det ikke trekker konkurslovens skifteprosessregler inn som sammenligningsgrunnlag med sikte på harmonisering. Også reglene om tvister i saker om tvangsfullbyrdelse kunne med fordel

vært nevnt. En slik syntese blir likevel krevende og forutsetter et høyt abstraksjonsnivå. I og med at man uansett må ha en god del prosessuelle regler for bobehandlingen i de spesielle prosesslovene som ikke hører hjemme i tvisteloven, er det trolig best å innta de spesielle reglene om skiftetvister i tilknytning til de øvrige spesielle behandlingsreglene.

Det beste alternativet er nok da at de spesielle prosessreglene inntas i tilknytning til de materielle lovreglene. Dette svarer til tvistelovens løsning for ekteskaps- og nedstammingsaker, hvor tvistemålslovens spesielle prosessregler i kapittel 28 og 29 ble tatt ut av den alminnelige sivilprosesslov og overført til henholdsvis ekteskapsloven og barneloven. Denne løsningen har utvalget videreført for felleseieskifte i utkastet til ny ekteskapsloven § 106, men reglene bør som nevnt inntas i sammenheng i et eget kapittel om skiftetvister, uten henvisning til reglene om dødsboskifte.

Reglene om dødsboskifte bør inkorporeres i arveloven, som da blir en samlet lov om arv, dødsfallsbehandling og dødsboskifte.

Skifteprosess uten tilknytning til offentlig bobehandling?

Utvalget foreslår i punkt 16.3.2 side 143 at partene skal kunne bringe tvister under privat skifte inn for retten til behandling etter de spesielle prosessreglene for skiftetvister under offentlig skifte. Dette er jeg ikke enig i. Under offentlig skifte er tvisteløsning en integrert del av bobehandlingen i skifterettens regi, som begrunner at reglene er særlig fleksible og enkle. Under privat skifte, vil det være opp til partene i hvilken utstrekning de ønsker å bringe tvister om nærmere bestemte temaer inn for retten. I så fall kan jeg ikke se at det er tilstrekkelig tungtveiende grunner for å tilby et alternativt sett av prosessregler til tvistelovens regler om småkravsprosess og allmennprosess.

Forliksrådsbehandling

Jeg er enig i utvalgets forslag i punkt 17.10.3.2. Når jeg som medlem av Tvistemålsutvalget foreslo at forliksrådet skulle ha kompetanse til å behandle saker om det økonomiske oppgjøret ved samlivsbrudd, var det innenfor en ramme hvor forliksrådsbehandling ikke i noe tilfelle var obligatorisk. Med det som ble lovens løsning i henhold til endringen i proposisjonen, er jeg enig i at forliksrådsbehandling ikke bør være obligatorisk i noen tvister om det økonomiske oppgjøret ved samlivsbrudd.

Med vennlig hilsen

Dag Bugge Nordén
Førstelagmann

Kopi til:
Førstelagmennene
Domstoladministrasjonen